

1.7.2021

Toimintamalli vesilain ilmoitusmenettelyn mukaisen kunnostusojituksen suunnitteluun veden palauttamiseen soveltuvan kuivuneen suojelualueen valuma-alueella

Kunnostusojituksen suunnittelu käynnistyy veden palauttamiseen soveltuvaksi todetun suojelualueen valuma-alueella: selvitä mahdollisuus Kunnostusojituksen suunnittelu suojelusoiden läheisyydessä -karttapalvelusta www.metsakeskus.fi/vesiensuojelukartat

Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Tässä toimintamallin ohjeistuksessa pyritään mahdollisimman tarkasti kuvaamaan prosessin eri vaiheissa huomioitavat seikat, keskeiset dokumentit ja kyseisiin vaiheisiin liittyvä vastuutahot. Tämän toimintamallin mukainen kunnostusojituksen suunnittelu poikkeaa normaalista ojasuunnittelusta etenkin kohtien 1, 2, 4 ja 9 osalta. 		

1. Aineistojen kokoaminen ja alustavan vedenpalauttamissuunnitelman laadinta

Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Tee normaalit kunnostusojituksen suunnitteluun liittyvät selvitykset. <ul style="list-style-type: none"> Selvitä suojelualueeseen rajoittuvan metsikön ojituskelpoisuus/kannattavuus. Hanki aluetta koskeva karttamateriaali. Hanki vanha ojitussuunnitelma. Selvitä suunnittelualueen arvokkaat luontokohteet (esim. metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt). Selvitä maanomistussuhteet. Selvitä, onko veden palauttaminen vettä johtamalla suojeluun varatulle suolle mahdollista oman kunnostusojitushankkeesi yhteydessä. <ul style="list-style-type: none"> Tarkista etukäteen sijoittuuko hankkeen läheisyyteen veden palauttamiseen soveltuvia suojeluosukohteita esim. suometsän hoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelun Vedenpalauttamiseen soveltuvat suojeluosukohteet -karttatastosta. Karttapalvelussa mukana olevat kuivuneet suojeluosot soveltuvat etukäteistarkastelun perusteella veden palauttamiseen, mutta tämä vaatii aina tarkempaa suunnittelua. Selvitä karttapalvelusta mahdolliset kohteella jo toteutetut vedenpalauttamishankkeet. Selvitä suunnittelualueella mahdollisesti olevat kiinteät muinaisjäännökset. 		<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija <p>Suora linkki karttapalveluun:</p> <p>https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=061c25078dcc410192c8bf86f6728942</p>

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • Mikäli veden palauttaminen kuivuneelle suoje- lusosuojele on mahdollista kunnos- tushankkeen yhteydessä, esittele tämä mahdollisuus niille maanomistajille, joi- den alueisiin toimenpiteillä on mahdollista vaikutusta. Esittele veden palauttami- sesta sekä maanomistajille aiheutuvia hyötyjä ja mahdollisia haittoja. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnostusojituksen suunnittelu suoje- lusoiden läheisyydessä -karttapalveluun koh- teet on määritelty luokkiin 1 ja 2. Luokitus perustuu 2 m korkeusmallin, virtausreit- tien sekä luontotyyppien avulla tehtyyn etukäteistarkasteluun. • Luokka selviää karttapalvelusta kuivuneen alueen ominaisuustiedoista. <ul style="list-style-type: none"> ○ Luokan 1 kohteissa veden palauttamisen mahdollisuudet suoje- lusosuojele ovat hy- vät ja helposti tai melko helposti toteutettavissa ilman samaan aikaan toteutet- tavia ennallistamistoimenpiteitä. ○ Luokan 2 kohteissa veden palauttaminen on teknisesti toteutettavissa, mutta se voi vaatia erityissuunnittelua ja samanaikaisesti toteutettavia muita ennallista- mistoimenpiteitä esimerkiksi kuivuneella alueella olevien ojien vuoksi. Toisinaan voi olla tarpeen tarkentaa suoje- lusuon varatun alueen luontotyyppitietoa. Suun- nittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä Metsähallituksen luontopalvelujen asian- tuntijoiden kanssa. • Tarkastele Kunnostusojituksen suunnittelu suoje- lusoiden läheisyydessä -karttapal- velusta löytyvän korkeusmallin, korkeuskäyrästä ja kohteelta mahdollisesti tehty- jen maastomittaus- tietojen avulla veden palauttamisen mahdollisuuksia. Korkeus- tiedon saat klikkaamalla karttaa haluamastasi kohdasta. Apuna voit käyttää myös maanpinnan profiililyökä- lue, joka löytyy esim. paikkatietoikkunasta. • Suunnittele karttapalvelun korkeustietojen perusteella veden palauttamiseen tarvittavan ojan tai ojien pituus, suuntaus ja lukumäärä suoje- lusosuojele siten, että vettymishaitta suoje- lusuon ulkopuolella vältetään tai jää mahdollisimman vä- häiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • alustava vedenpalauttamissuun- nitelma (ojalinja ja purkupiste) kartalla 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija <p>https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ota yhteyttä Metsähallituksen yhdyshenkilöön, jonka kanssa kunnostusojitus- ja ve- den palauttamissuunnitelma käydään läpi (esim. sähköpostin välityksellä). <ul style="list-style-type: none"> ○ Yhdyshenkilö löytyy karttapalvelusta karttatason "Veden palauttamiseen sovel- tuvat suoje- lusuokohteet" ominaisuustiedoista. • Käy Metsähallituksen yhteyshenkilön kanssa läpi mahdolliset Metsähallituksen en- nallistamissuunnitelmat kyseisellä kohteella sekä edut hankkeiden samanaikaista- misesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • alustava vedenpalauttamissuunni- telma: ojalinja ja purkupiste kar- talla 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija • Metsähallituksen yhteyshen- kilö

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • Metsähallituksen asiantuntija selvittää olemassa olevan tiedon veden palauttamiseen vaikuttavista luonnonsuojelullisista tekijöistä (esim. lajit ja luontotyytit). • Metsähallituksen asiantuntija voi joutua tarkistamaan tai keräämään luontotietoa kohteelta, mikäli tiedot ovat puutteelliset. • Jos alustavien tietojen pohjalta veden palautus on mahdollista/järkevää, niin ojitussuunnittelija ja Metsähallituksen asiantuntija tekevät yhteisen maastokäynnin, jossa samalla suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Kohdealueilla on syytä pyrkiä mahdollisimman laajoihin yhteishankkeisiin, jotka mahdollistavat veden palauttamisen hankkeiden yhteydessä. • Esittele suunnitelma niille maanomistajille, joita veden palauttaminen (johtaminen) koskee ja sovi alustavasti tästä mahdollisuudesta. • Ole suunnittelun eri vaiheissa yhteydessä maanomistajiin veden palauttamiseen liittyvien rakenteiden ja ratkaisujen osalta, jolloin vältät turhat ristiriidat ja sen, ettei asia tule yllätyksenä asianomaiselle osakkaalle. 		<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija
<ul style="list-style-type: none"> • Selvitä Suometsän hoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelusta kohteen mahdolliset yksityismaiden suojelualueet (YSA-alueet). Mahdollisten YSA-alueiden YSA-tunnukset löytyvät karttatason ”Veden palauttamiseen soveltuvat suojelusuokohteet” ominaisuustiedoista. • Pyydä alueellisesta ELY-keskuksen luonnonsuojeluviranomaiselta kyseisten YSA-alueiden rauhoituspäätökset ja selvitä tarvittava menettely. • Tieto alueesi ELY-keskuksesta sekä yhteystiedot löytyvät karttatason ”Veden palauttamiseen soveltuvat suojelusuokohteet” ominaisuustiedoista YSA-alueetiedon yhteydestä. Ottaessasi yhteyttä ELY-keskukseen mainitse avainsanat LUONNONSUOJELU, NATURA 2000 ja YSA-ALUEET tavoittaaksesi näistä asioista vastaavan henkilön. 	<ul style="list-style-type: none"> • YSA-alueiden rauhoituspäätökset 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija • ELY-keskuksen luonnonsuojeluviranomainen
<p>VIITTEET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 10 §, 29 §, 64 § • Metsälaki (1093/1996) 10 § • Vesilaki (587/2011) 2:11 • Vesiensuojelusuositukset (Tapio 2013) 		

1.7.2021

Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> ○ Todetaan maastossa vedenpalauttamissuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja merkitään johdeoja tai -ojat sekä muut tarvittavat rakenteet maastoon. ○ Arvioidaan eri vaihtoehdoista, mikä on paras toteutustekniikka: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tarvitaanko yksi vai useampia palautus uomia? ○ Tarkistetaan maastossa vesiensuojelurakenteiden tarve. ○ Sovitaan tarvittaessa maanomistajan kanssa dataloggerin asennuspaikka metsämaan rajalle. ○ Tarkistetaan tarvittaessa maastosuunnittelussa laserkeilausaineiston osoittama korkeusero suojelualueen rajan ulkopuolisen alueen ja suojelualueen välillä. ○ Arvioidaan mahdollisesti vettyvän alueen pinta-ala, mikäli tällainen riski on olemassa. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna paikkatietotyökaluja. ○ Dokumentoidaan vettyvän alueen tila ennen toimenpidettä. ○ Mikäli vettymisriski arvioidaan ilmeiseksi ja sen estämisen kustannus on huomattavasti suurempi kuin edunmenetyksen rahallinen määrä, selvitetään vedenpalautusta ehdottavan osakkaan halukkuus edunmenetyksen korvaamiseen. Mikäli edunmenetystä ei haluta korvata, hankkeesta on luovuttava, ellei maanomistaja muuhun suostu. Vaihtoehtoisesti voidaan selvittää mahdollisuus vettyvän alueen vapaaehtoisesta suojelusta korvausta vastaan. ○ Tarkistetaan maastossa, aiheuttaako veden palauttaminen uudelleenjärjestelyjä koko ojaverkoston suunnittelussa. ○ Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija arvioi suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksen Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille (luontotyytit ja lajit). ○ Merkittävää heikennystä näille ei saa aiheutua. Ennallistamisasiantuntija kirjaa arvion hankkeen vaikutuksista Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lajeihin maastomuistioon. ○ Maastomuistio laaditaan sekä valtionmaiden suojelualueista että YSA-alueista. ○ Maastomuistion liitteeksi laaditaan kartta, johon kirjataan maastossa tehdyt huomiot ja merkitään alustavasti padot, täytettävät ojat ja johdeojat. ○ Maastomuistiosta ja kartasta kannattaa laatia luonnos jo maastokäynnin aikana. 	<ul style="list-style-type: none"> • maastolomake_tmv2 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija • Metsähallituksen ennallistamissuunnittelija

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> ○ Mikäli maastokäynnillä todetaan, että suunnittelussa voidaan edetä, Metsähallituksen asiantuntija päivittää kohteen luontotyyppi- ja toimenpide-ehdotustiedot luonnonsuojeluhallinnon SAKTI-järjestelmään ja lajitiedot LajiGIS-järjestelmään ja muodostaa palautusalueesta toimenpidesuunnittelun alueen ja edelleen toimenpidesuunnitelman. ○ SAKTI:n toimenpidesuunnitelmaan (TPS) kirjataan vaikutukset Natura 2000-luontotyyppisiin sekä direktiivi- ja uhanalaisiin lajeihin. TPS laaditaan mahdollisimman kevyenä: lyhyt kuvaus tavoitteesta ja toimenpiteistä, toimenpidekuvat ja Natura-arviointi. ○ Toimenpidekuviosta muodostetaan SAKTI työkohte, jonne tarkennetaan kaivettavien ojien paikat, toteutusohjeet ja rajoitukset (esim. lajiesiintymät) yms. ○ Toimenpidesuunnitelman hyväksyy Luontopalvelujen alueellinen luonnonsuojelupäällikkö. ○ Toimintatapa koskee sekä valtionmaiden suojelualueita että YSA-alueita. ○ Maastokäynnin päätteeksi ennallistamisasiantuntijan ja ojasuunnittelijan suositellaan käyvän yhteenvedon kautta läpi maastossa sovitut asiat kartan avulla ja varmistettava, että näkemykset toimenpiteistä ovat yhteneviä. 		
--	--	--

3. Kunnostusojitussuunnitelman koonti ja suunnitelman toimittaminen hankkeen osakkaille		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> • Merkitse ojitustiedot lomakkeelle arvioimasi tiedot mahdollisista haitoista pinta-ala-arvioineen. • Laadi suunnitelmakartta, jossa näkyvät veden palauttamisen vaihtoehdot ja käytettävät vesiensuojelurakenteet. Käytä veden palauttamiseen liittyvien rakennelmien ja ojaverkoston paikkojen suunnittelussa laserkeilausaineistosta laadittua korkeusmallia. • Laadi kuvaus veden palauttamisesta ja vesiensuojelun mahdollisista erityisrakenteista vesiensuojelusuunnitelmaan. • Laadi kustannusarvio, jossa on huomioitu veden palauttamiseen liittyvät tarpeet ja toimenpiteet. • Toimita suunnitelma hankkeen osakkaille, metsähallitukselle ja yksityisille maanomistajille. 	<ul style="list-style-type: none"> • kunnostusojitussuunnitelma 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija

1.7.2021

4. Metsähallituksen suostumuksen ja yksityisten maanomistajien ojituslupien hankkiminen, sekä sopimuksen teko		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Hanki Metsähallitukselta suostumus ennallistamistoimenpiteille suojelualueilla ja suojeluun varatulla alueella, mikäli kyseessä on Metsähallituksen hallinnoima alue. <ul style="list-style-type: none"> Kaikki muut paitsi YSA-alueet ovat Metsähallituksen hallinnoimia suojelualueita. Suostumus on maksuton. Suostumusta haetaan toimittamalla sähköinen PDF-lomake Metsähallituksen kirjaamoon, kirjaamo@metsa.fi <ul style="list-style-type: none"> Lomake suostumuksen hakemiseksi dokumenttipaketissa. Liitä suostumushakemukseen kohdan 2 mukaisella maastokäynnillä laadittu maastomuistio sekä vedenpalauttamissuunnitelman kartta. Suostumuksen käsittelyajaksi on varattava 1 kk. On huomioitava, että suostumuksen tulee olla käsitelty ennen ojitusilmoituksen toimittamista ELY-keskukseen. Suostumukseen voidaan kirjata myös ohjeita ja huomioitavia näkökohtia asiaan liittyen (esim. alueen muusta käytöstä tai luontoarvoista johtuva tarve työn ajankohdalle). Metsähallitus selvittää ennen suostumuksen antamista, tarpeen mukaan ollen yhteydessä ELY-keskukseen, että suunnitellut toimet eivät aiheuta merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. Liitä suostumushakemukseen kohdan 2 mukainen TPS sekä työkohdesuunnitelma karttaliitteineen. Suostumus toimitetaan sähköpostitse hakijalle ja tiedoksi ELY-keskukselle. 	<ul style="list-style-type: none"> lomake suostumuksen hakemiseksi Metsähallitukselta maastomuistio 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija Metsähallituksen luontopalvelujen luonnonsuojelupäälliköt
<ul style="list-style-type: none"> Hanki yksityisiltä maanomistajilta normaalin käytännön mukaisesti ojitusluvut. 	<ul style="list-style-type: none"> ojitusluvut 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija
<ul style="list-style-type: none"> Tee sopimus vedenpalauttamisesta, mikäli kohde kuuluu Natura 2000 -verkostoon 	<ul style="list-style-type: none"> sopimus vedenpalauttamisesta 	<ul style="list-style-type: none"> osakkaat ja haitankärsijät
VIITTEET <ul style="list-style-type: none"> Luonnonsuojelulaki 14 §, 64–66 § Vesilaki 5:9 		

5. Ojitusilmoituksen laatiminen		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • Laadi ojitusilmoitus ja toimita se liitteineen alueesi ELY-keskukseen. • Riippumatta kunnostusojitushankkeen pinta-alasta ojitusilmoitus tehdään aina toimittaessa Natura 2000 -alueen lähellä. • Ojitusilmoituksessa on todettava, ettei Natura 2000 -alueen suojeluperusteina olevia luonnonarvoja heikennetä merkittävästi tehtävillä toimenpiteillä. 	<p>Ojitusilmoitus sekä liitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnostusojitussuunnitelma • ojitusluvat • sopimus veden palauttamisesta • Toimenpidesuunnitelman tarpeelliset osiot sekä työkohteetiedot karttoineen. • suostumus Metsähallitukselta • maastomuistio • ojitusuunnitelmapaketti • kartta valuma-alueesta ja vesimääräperusteisesti mitoitettavien vesiensuojelurakenteiden yläpuolisista osavaluma-alueista • laskeutusaltaat ja niiden mitoitustiedot • muiden vesiensuojelurakenteiden mitoitustiedot ja tarvittaessa rakennepiirroksien • muut tarvittavat liitteet, kuten kartta kuivatusvesien johtamisreitistä alapuoliseen vesistöön, elleivät sisälly ojitusuunnitelmapakettiin 	<ul style="list-style-type: none"> • ojasuunnittelija
<p>VIITTEET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnonsuojelulaki 64-66 § • Vesilaki 5:6 		

<p>6. Ojitusilmoituksen käsittely ELY-keskuksessa</p>		
<p>Menettelytavat</p>	<p>Dokumentti</p>	<p>Vastuu</p>

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • Tarkista, että kunnostusojitussuunnitelmasta löytyvät seuraavat tiedot: <ul style="list-style-type: none"> ○ hankkeesta vastaavan nimi ja yhteystiedot ○ hankkeen sijainti rajauksineen (esitettävä myös asianmukaisella kartalla) ○ yleiskuvaus kuivatettavasta alueesta ○ selvitys alueen kuivattamiseksi aikaisemmin suoritetuista toimenpiteistä ○ selvitys perattavista ja kaivettavista uomista, vesiensuojelurakenteista ja muista suunnitelluista toimenpiteistä niiden sijaintia osoittavine karttoineen ○ hankkeen toteuttamisen ajankohta ja kesto ○ selvitä hankealue ja sen ulkopuolinen valuma-alue (ha) ○ tutki muutetaanko ojien virtaussuuntia ○ tarkista kaivettavien ojien etäisyys vesistöön sekä laskeutusaltaiden sijainti suhteessa tulvavyöhykkeeseen ja ojien ja vesistöjen väliin jätettävät suojakais- tat ○ sekä miten tulvat on huomioitu ojitussuunnitelmassa ○ tarkista lietekuoppien toteutusmäärä ja -väli, erityisesti mikäli ne ovat ojien ai- noat vesiensuojelumenetelmät ○ tarkista laskeutusaltaiden lukumäärä ja sijainti sekä niiden mitoituksen riittä- vyys ○ tarkista onko suunnitelmassa mahdollisesti esitetty kaivu- tai perkauskatkoja ja kuinka pitkiä ne ovat ○ tarkista onko suunnitelmassa mahdollisesti pintavalutuskenttiä tai kosteikkoja sekä niiden mitoituksen riittävyys ○ tarkista mahdolliset erikoisratkaisut; pohjapatojen ja muiden erikoisrakentei- den sijainti ja perustelu niiden tarpeelle sekä maininnat vedenlaadun seuran- nasta tms. ○ tarkista hankkeen toteutusaikataulu sekä missä järjestyksessä eri osat tullaan kaivamaan ○ tarkista, onko hankkeen arvioitu vaikuttavan vesistöjen vedenkorkeuksiin sekä onko vedenkorkeudet ennen toimenpiteitä mitattu ○ tarkista selostus alueen maaperän laadusta ja maininnat eroosioherkistä alu- eista 	<ul style="list-style-type: none"> • lausunto ojitusilmoituksesta • ohje vedenpalauttamisen velvoittamiseen kunnostusojitus- hankkeissa 	<ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus, vesilain valvoja
--	---	--

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> ○ selvittää, esiintyykö hankealueella happamien sulfaattimaiden yleiskartoituksessa todettuja kohteita ja sijoittuuko alue kartoitustietojen mukaan potentiaaliselle esiintymisalueelle ○ tarkista luonnontilaisen kaltaiseksi aikojen kuluessa palautuneiden puroomien mahdollinen sijainti (vesilaki 5:8.2) ○ tarkista, onko suunnitelmassa ajateltu merkitä maastoon suojelun kannalta tärkeät kohteet ○ arvioi vesiensuojelun taso ja hankkeen vaikutukset; arvioinnissa otetaan huomioon myös tiedossa olevat muut samalle vesialueelle vaikuttavat toteutetut (n. 5 vuoden sisällä) ja tiedossa olevat tulevat kunnostusojitushankkeet ja mahdolliset muut tiedossa olevat maankäytön hankkeet ○ mikäli erityistapauksissa suunnitellaan kuivatusta pohjavesialueelle, tulee tarvittaessa selvittää, voiko aiheutua vesilain 3:2:ssä tarkoitettuja muutoksia ja seurauksia ○ lähetä vastaanottoilmoitus ja ohjeet; vastaanottoilmoitusta ei tarvitse lähettää, jos välittömästi havaitaan, että ilmoituksesta annetaan lausunto ○ laadi tarvittaessa asiasta lausunto, jossa otetaan muun ohella kantaa luvan tai ojitustoimituksen tarpeeseen ○ tarkista, sijaitseeko kunnostusojitusalueella tai sen läheisyydessä suojelualueita, luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltavia luontotyyppisiä, metsälain 10 §:n erityisen arvokkaita elinympäristöjä tai muita arvokkaita elinympäristöjä, luonnontilaisia noroja tai puroja, enintään 1 ha suuruisia lampia, järviä, enintään 10 ha:n fladoja tai kluuvijärviä, lähteitä, pohjavesialueita, vedenottamoita tai kivoja ● Täytä tietojärjestelmään (VESTY) ilmoituksen tiedot erillisen ohjeen mukaisesti. ● Arkistoi asiakirjat. ● Ojitusilmoituksen käsittelyaika on 60 vrk siitä hetkestä, kun se on kirjattu vastaanotetuksi. ● Lähetä lausunto tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Metsähallitukselle ja Metsäkeskukselle. 		
<ul style="list-style-type: none"> ● ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa hankkeen Natura 2000 -alueen suojelualueille aiheuttamien vaikutusten merkittävyyteen. ● Arvioinnin tukena käytetään maastomuistiota (ks. kohta 2). 	<ul style="list-style-type: none"> ● ojitusilmoituksen lausuntoon liitettävä kannanotto Natura 2000 	<ul style="list-style-type: none"> ● ELY-keskus, luonnonsuojeluviranomainen

1.7.2021

	-alueelle aiheutuvista vaikutuksista	
<ul style="list-style-type: none"> ELY-keskus tekee tarvittaessa YSA-aluetta koskevan poikkeuslupapäätöksen. 	<ul style="list-style-type: none"> poikkeuslupapäätös koskien YSA-alueen rauhoitusmääräyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> ELY-keskus, luonnonsuojeluviranomainen
VIITTEET <ul style="list-style-type: none"> Vesilaki 2:11, 3:2, 5:3, 5:6, 5:8 Luonnonsuojelulaki 29 §, 64–66 § Metsälaki 10 § Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta (150/1930) 		

7. Rahoituksen hakeminen Metsäkeskukselta

Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Mikäli kunnostusojitushanke toteutetaan KEMERA-säännösten mukaisesti, haetaan rahoitusta Metsäkeskukselta. Hankkeen kokoon suhteutetut kohtuulliset veden palauttamisen toimenpiteet on mahdollista toteuttaa osana hankkeen vesiensuojelua. Kunnostusojitussuunnitelma ja rahoitushakemus lähetään maanomistajille allekirjoitettavaksi. Kunnostusojitussuunnitelma ja allekirjoitettu rahoitushakemus toimitetaan Metsäkeskukseen. Rahoitushakemukseen liitetään asiakirjat, jotka liittyvät myös ELY-keskukseen toimitettuun ojitusilmoitukseen (ks. kohta 7). 	<ul style="list-style-type: none"> kunnostusojitussuunnitelma rahoitushakemus 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija maanomistajat Suomen metsäkeskus
VIITTEET <ul style="list-style-type: none"> Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki (34/2015) 22 § 		

1.7.2021

8. Hankkeen toteutus		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Kilpailuta hankkeen toteutus. Varmista, että urakoitsijalla on erikoisolosuhteisiin soveltuva kalusto. Varmista riittävä työnjohto hankkeen toteutuksessa. Erityisolosuhteet saattavat edellyttää työnjohdon normaalia useammin toistuvaa paikallaoloa, mikä nostaa kustannuksia. Urakoitsijan kokemus vähentää työnjohdon läsnäolopainetta. Hanke toteutetaan kunnostusojitus suunnitelman mukaisesti sisältäen ojan kaivun suojelualueelle. Ojan kaivuu suojelualueelle suositellaan tehtäväksi talven aikana, jolloin luontoon jää toimenpiteistä vähiten jälkiä. Varmista toteutuksen aikana ja sen jälkeen veden johtuminen oikeaan suuntaan. Tarkkaile mahdollisen vettyvän alan suuruutta kunnostusojitusalueella todellisen haitan arviointia varten. 	<ul style="list-style-type: none"> hankkeen kilpailutusasiakirjat hankesuunnitelma 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija
VIITTEET <ul style="list-style-type: none"> Vesilaki 5:7 Luonnonsuojelulaki 64–66 § 		

9. Seurantakäynti/Toteutuksen arviointi		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> Tehdään hankkeen toteutusta seuraavana vuonna kasvukauden aikana. Käynnin tarkoituksena on varmistaa tehtyjen toimenpiteiden ja ratkaisujen toimivuus. Käynnille osallistuu myös Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija. Maanomistaja kutsutaan maastokäynnille. Käynti dokumentoidaan maastomuistioon, jonka laatii ojasuunnittelija. Tarkistetaan dataloggerin lukema, jos sellainen on asennettu. 	<ul style="list-style-type: none"> maastolomake_tmv9 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija
9 A. Mikäli seurantakäynnillä todetaan vettymishaittaa		
<ul style="list-style-type: none"> Varmistutaan siitä, että vettymishaitta todella on seurausta vedenpalauttamistoi- menpiteen epäonnistumisesta. 	<ul style="list-style-type: none"> maastomuistio 	<ul style="list-style-type: none"> ojasuunnittelija

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • Mikäli vettymisen todetaan olevan seurausta veden palauttamisesta, ottaa ojitustai ennallistamissuunnittelija yhteyttä haitan kärsijään ja toimenpiteen suorittaneisiin maanomistajiin. • Virhe korjataan ensisijaisesti neuvottelemalla korjaavista toimenpiteistä osapuolten välillä. Mikäli virheen korjaaminen ylittää suhteettomasti edunmenetyksestä maksettavan korvauksen määrän, voi korvausvelvollinen maksaa edunmenetyksen rahalla. • Vettyneestä alueesta voi olla mahdollista perustaa maanomistajan niin halutessa luonnonsuojelualue. • Mikäli kohteella ei pystytä toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä tai suojelua, on haitankärsijällä vettymisen johdosta aiheutuneesta edunmenetyksestä mahdollista saada täysi korvaus. Sopimussuhteeseen perustuvassa korvauksessa menetellään sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen ulkoisessa korvauksessa menetellään siten kuin vesilaissa säädetään. 	<ul style="list-style-type: none"> • ohje vettymishaitan korvaamiseen kunnostusojituksen vedenpalautuksessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija • toimenpiteen suorittaneet maanomistajat • ELY-keskus • Ympäristöministeriö
<p>VIITTEET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesilaki 13:1, 13:3, 13:6, 13:8, 13:9, 13:11, 13:13, 13:14 • Luonnonsuojelulaki 24 §:n 1 ja 2 momentti 		

10. Aineistojen päivitys		
Menettelytavat	Dokumentti	Vastuu
<p>Veden palauttamiseen soveltuvat suojeluosukohteet -karttataso päivitys</p> <p>Karttatasoa täydennetään uusilla kohteilla tarvittaessa. Karttatasoon lisätään uusia taustatietoja, kuten korkeuskäyrästäjä ja maastossa mitattua maaston korkeustietoja. Päivitykset pyritään tekemään heti, kun uusia aineistoja on saatavilla, kuitenkin vähintään 1-2 kertaa vuodessa.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus • Suomen Metsäkeskus
<p>Kohteilla tehtyjen toimenpiteiden päivitys kuivuneiden suojelusoiden karttapalveluun:</p> <p>1) Tiedon kohteella toteutettujen veden palauttamiseen liittyvien toimenpiteiden toimittamisesta ELY-keskuksesta Metsäkeskukseen:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • karttapohjalle laadittu toteutettava kunnostusojitussuunnitelma johdeojineen tai vastaavat tiedot digitoituna shape-tiedostona 	<ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus • Suomen Metsäkeskus

1.7.2021

<ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus toimittaa metsäkeskukselle tiedon ojitushankkeista, jotka sijaitsevat veden palauttamiseen soveltuvilla kohteilla. • Maastosuunnittelussa veden palauttamiseen teknisesti toteuttamiskelvottomiksi todetut kohteet poistetaan karttapalvelusta ja aineistoista. <p>2) Tietojen tallentaminen karttapalveluun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsäkeskus tallentaa päivitetyt ja muuttuneet tiedot veden palauttamiseen soveltuvat suojelukohteet -karttatasoon. • Metsähallituksen Luontopalvelut päivittää suojeluun varatun alueen osalta tiedon SAKTI-järjestelmään. 	<ul style="list-style-type: none"> • ojitushanketieto veden palauttamiseen liittyvistä toimenpiteistä sähköisessä muodossa tai paperikarttana 	
--	--	--